

Vuorelan koulukodin historia

Vuorela on yksi kuudesta valtion omistamasta koulukodista. Vuorela sijaitsee Hiidenveden rannalla noin viiden kilometrin päässä Nummelan keskustasta ja 50 kilometrin päässä Helsingistä. Vuorelan koulukodin ovet avautuivat kahdelle ensimmäiselle tytölle vuonna 1894. Sen jälkeen Vuorelassa on asunut 119 vuoden aikana 1827 oppilasta. Vuodesta 1987 alkaen on puolet oppilaista ollut poikia, sitä ennen laitoksessa asui vain tyttöjä. Vuorelan värikkäistä vaiheista valmistui kirja ”Kissapäiviä ja koulunkäyntiä” vuonna 2004. Historian kirjoitti FL Kaisa Vehkalahti.

Vuorelan syntyvaiheet

Keisarillinen senaatti antoi 17. päivänä marraskuuta 1890 julistuksen kahden valtion kasvatustiloksen perustamisesta. Perustettavista laitoksista ensimmäinen oli Koivulan kasvatustila Keravalla. Koivulan määrärahojen ylijäämällä käynnistettiin valmistelut vastaavan laitoksen perustamiseksi tytöille. Vasta suunnitelmassa olleesta tyttölaitoksesta tuli Vuorelan kasvatustila, ja se sijoitettiin Vihdin pitäjään, Hiidenveden rannalle. Maaliskuun alussa 1894 Vuorelan kasvatustila oli valmis ottamaan vastaan ensimmäiset oppilaansa. Alku oli vaatimaton. Kevään aikana laitokseen sijoitettiin kolme tyttöä ja lokakuussa joukkoon liittyi neljäs oppilas. Vuosittain Vuorelaan sijoitettujen tyttöjen määrä ei ollut suuri, mutta sijoitusaikojen ollessa pitkiä oppilaiden kokonaisuus kasvoi vuosittain. Kun kaikki tytöt oli otettava vastaan riippumatta siitä, oliko heille laitokseen tilaa vai ei, täyttyivät 12 oppilaspaikkaa nopeasti. Muita laitoksia, joihin tytöt olisi voitu sijoittaa, ei ollut. Kansakouluopetuksella oli keskeinen sija Vuorelan toiminnassa heti perustamisesta lähtien. Jo ensimmäisessä valtion kasvatustilosten ohjesäännössä vuodelta 1890 asetettiin tavoitteeksi, että laitosten kouluopetuksen tuli vastata oppiaineiltaan ja laajuudeltaan ylempään kansakoulun oppimäärää. Vuorelassa ymmärrettiin heti toiminnan alusta alkaen kiinnittää huomiota oppilaiden monipuoliseen sivistämiseen. Tyttöille järjestetyt talous-

ja käsityöalan ammattikurssit antoivat hyvät valmiudet moniin sen ajan naisten käsityö- ja palveluammatteihin. Koulu on kautta aikojen ollut useimpien nuorten kompastuskivi ja oppivelvollisuuden suorittaminen on aina asetettu yhdeksi sijoituksen keskeiseksi tavoitteeksi.

Köyhäinhoidon tarkastaja Adolf von Bonsdorff kuvasi Vuorelan maisemia seuraavasti vuonna 1909: ”Erittäin onnistuneesti on osattu valita paikka. Rakennukset sijaitsevat korkealla ylängöllä Hiidenveden lahden rannalla. Jyrkkänä nousee ranta järvestä; rakennusten takana kohoaa kunnas yhä korkeammaksi, se on kangasmaista ja kauniin männikön peittämää. Paikka on terveellinen, näköala laaja ja harvinaisen viehättävä. Lähimmät asutukset ovat tarpeellisen kaukana, kulkuneuvot hyvät: Nummelan asemalta on ainoastaan viisi kilometriä.”

Yhteenveto

Historiansa aikana Vuorelan koulukoti on elänyt monien mittavien muutosten läpi. Valtion kasvatustilokseen sijoittaminen on alusta lähtien ollut viimeinen lenkki lastensuojelu ketjussa. Siihen on päädytty vasta kun muut mahdollisuudet on jo käytetty. Vuorela oli maamme ensimmäinen tyttöjen yleinen kasvatustila ja viidenkymmenen vuoden ajan myös ainoa. Vuorela on ollut etujoukoissa mukana lukuisissa koulukotien kehittämishankkeissa. Työpaikkana Vuorela on muuttanut vuosisadan alun kutsu- ja hoitotyötä tehneiden naimattomien naisten valtakunnasta moniammatilliseksi työyhteisöksi, johon kuuluu sekä miehiä että naisia.

Viimeiset kymmenen vuotta ovat olleet Vuorelassa voimakkaan kehityksen aikaa. Koulukodissa on panostettu uusien työskentelytapojen ja hoitomuotojen kehittämiseen, mutta myös henkilökunnan jatkuvaan täydennyskoulutukseen. Kuvassa 2000-luvun henkilökuntaa toimintapäivänään.

Kasvatustila muuttuu koulukodiksi

Sodanjälkeiset vuodet olivat niin aineellisen kuin henkisenkin jälleensuorittamisen aikaa. Ajankasvatustilokseen päättyneestä 1970-luvulta oli tuotteliaan lainsäädäntöaikaa. Uuden ajan symbolina nimike kasvatustila siirtyi historiaan heti sodan jälkimainingeissa, kun laitokset muutettiin vuonna 1946 koulukodeiksi. Koulukoti-nimitys teki näkyväksi sen aikaisen kasvatustiloksen kaksi perustehtävää: laitoksen tuli olla oppilaille sekä koti että koulu. Nykyisin korostetaan nuoren oman kodin ensisijaista merkitystä, eikä Vuorelan ajatella korvaavan kotia kuten vuosikymmeniä sitten.

Koulunkäyntiä 1950-luvun lopulla.

Lastensuojelulaki

Merkittävä muutos oli vuonna 1984 voimaan astunut lastensuojelulaki. Uudistuksen myötä vuosisadan alku- ja puolen pahantapaisuus-puheeseen juontanut oireiden luettelo ja lapsen kuvaaminen noiden ”ongelmien” summana jäi historiaan. Tilalle tuli tilanteen kokonaisvaltainen tarkastelu ja lapsen edun arvioiminen.

Pojat tulevat!

Näkyvin muutos koulukodin oppilaspohjassa on ollut yli 90 vuotta tyttölaitokseksi toimineen koulukodin avaaminen pojille vuonna 1988. Niin Vuorelassa kuin muissakin koulukodeissa sekalaitosten puolesta puhuttiin ennen kaikkea ”normaaliuden nimissä”. Normaalissa perheissä ja kouluissa tytöt ja pojat olivat yhdessä, miksi ei myös koulukodissa?